

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av Europarådets konvention om utlänningars delaktighet i samhällslivet på lokal nivå och med förslag till lag om ikraftträdandet av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner den i Strasbourg den 5 februari 1992 inom ramen för Europarådet ingångna konventionen om utlänningars delaktighet i samhällslivet på lokal nivå. Konventionen avser att förbättra utlänningars integration i livet i lokalsamhället och att trygga utlänningars ställning i beslutsfattandet på det lokala planet. Konventionen gäller alla personer som inte är medborgare i den aktuella fördragsslutande staten och som är lagligen bosatta på den fördragsslutande statens territorium. Enligt konventionen garanterar de fördragsslutande staterna yttrande-, församlings- och föreningsfrihet för utlänningar i enlighet med Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. I konventionen bestäms också att staterna skall se till att det inte finns legala eller andra hinder för att inrätta lokala organ för utlänningar eller vidta andra

lämpliga institutionella arrangemang. I konventionen föreskrivs också att en utlänning skall ha rösträtt och valbarhet i lokala val i det land som han eller hon är bosatt i.

Meningen är att utan dröjsmål deponera ratifikationsinstrumentet till konventionen hos depositarien, dvs. Europarådets generalsekreterare, så snart riksdagen har godkänt konventionen. Konventionen trädde i kraft internationellt den 1 maj 1997. För Finlands del träder konventionen i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från dagen för deponeringen av ratifikations- eller godkännandeinstrumentet. I propositionen ingår ett lagförslag om ikraftträdandet av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som konventionen.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Skyddet för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter samt den internationella övervakningen av genomförandet av dem är en av Europarådets viktigaste verksamhetsformer. Konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) som ingicks 1950 och som trädde i kraft internationellt 1953 är Europarådets mest betydande överenskommelse om mänskliga rättig-

heter. Denna konvention trädde i kraft i Finland 1990 (FördrS 18—19/1990).

Eftersom utlänningars bosättning på Europarådets medlemsstaters territorium har blivit ett permanent inslag i europeiska samhällen, har det blivit aktuellt att integrera dessa utlänningar i det samhälle som de lever i. Därför har det ansetts nödvändigt att skapa regler som syftar till att garantera medborgerliga och politiska rättigheter för utlänningar på det lokala planet. Behandlingen av frågan i olika organ inom Europarådet ledde

till att styrkommittén för kommunala och regionala frågor (CDLR) lade fram ett konventionsutkast vid decennieskiftet 1980—1990. Konventionsutkastet antogs 1992.

Europarådets konvention om utlänningars delaktighet i samhällslivet på lokal nivå syftar till att trygga utlänningarnas ställning inom beslutsfattandet på det lokala planet genom att säkerställa deras rätt till yttrande-, församlings- och föreningsfrihet enligt Europakonventionen. Konventionen omfattar utlänningarna i landet, dvs. de personer som inte är medborgare i staten i fråga men som har laglig hemvist på dess territorium.

Finland undertecknade konventionen den 26 augusti 1997. Den trädde i kraft internationellt den 1 maj 1997 då fyra medlemsstater i Europarådet hade godkänt den. I maj 2000 hade konventionen ratificerats av Danmark, Italien, Nederländerna, Norge och Sverige. Förutom av Finland har konventionen också undertecknats av Storbritannien och Cypern.

2. Nuläge

Den reform gällande de grundläggande rättigheterna som trädde i kraft i Finland 1995 tillförsäkrar i och för sig alla som omfattas av finsk rättstillämpning, alltså även utlänningar, de friheter som omnämns i konventionen. Dessutom garanteras alla som vistas i landet dessa friheter genom Europakonventionen. Enligt 12 § Finlands grundlag har var och en yttrandefrihet och enligt 13 § har var och en rätt att utan tillstånd anordna sammankomster och demonstrationer samt att delta i sådana.

Enligt 13 § grundlagen har var och en föreningsfrihet, vilken innefattar rätt att utan tillstånd bilda föreningar, höra till föreningar och delta i föreningars verksamhet. Den fackliga föreningsfriheten och friheten att organisera sig för att bevaka andra intressen är likaså tryggad. I Finland är föreningsfriheten dessutom reglerad i föreningslagen (503/1989). Om föreningens egentliga syfte är att påverka politiska angelägenheter, får, enligt 10 § 2 mom. föreningslagen, endast finska medborgare och sådana utlänningar som har sin hemort i Finland vara medlemmar i föreningen. Enligt 35 § 3 mom. föreningslagen får endast personer som har sin hemort i Finland vara medlemmar av styrelsen, om föreningens egentliga syfte är

att påverka politiska angelägenheter. Detta betyder att bestämmelserna om yttrandefrihet och församlings- och föreningsfrihet i artikel 3 i konventionen är förenliga med finsk lag.

I Finland trädde en lag om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) i kraft den 1 maj 1999. I lagen samt i de kommunala program för integrationsfrämjande som har utarbetats enligt lagen har man på många sätt försökt främja uppfyllandet av de mål som omnämns i artiklarna 4 och 5 i konventionen.

I fråga om bestämmelserna om rösträtt och valbarhet i artikel 6 i konventionen kan det hänvisas till 26 § kommunallagen (365/1995) och dess bestämmelse om utlänningars rösträtt i kommunalval. Enligt denna bestämmelse har utlänningar som senast valdagen fyller 18 år och vars hemkommun enligt lagen om hemkommun och enligt uppgifterna i befolkningsdatatsystemet har varit kommunen i fråga vid utgången av den 51 dagen före valdagen. Dessutom skall utlänningen då ha haft hemkommun i Finland i två år. Enligt 33 § kommunallagen är en person valbar till förtroendeuppdrag i en kommun om kommunen i fråga är personens hemkommun, om personen har rösträtt i kommunalval i någon kommun det år då fullmäktige väljs eller val för ett annat förtroendeuppdrag förrättas och om han eller hon inte står under förmynderskap. Om rösträtt föreskrivs mera allmänt i 14 § i den nya grundlagen enligt vilken varje i Finland stadigvarande bosatt utlänning som har fyllt aderton år har rätt att rösta i kommunalval och kommunala folkomröstningar enligt vad som bestäms genom lag. Bestämmelserna i artikel 6 kan sålunda anses förenliga med finsk lagstiftning.

I fråga om Åland trädde en av Ålands landskapsstyrelse godkänd lag om rösträtt och valbarhet i kommunalval för personer som saknar åländsk hembygdsvärdighet (Ålands lagsamling 63/1997) i kraft 1997. Enligt denna lag har även den som inte har åländsk hembygdsvärdighet rösträtt utan hänsyn till nationalitet om han eller hon under de tre åren närmast före valåret utan avbrott har haft en kommun i landskapet som sin hemkommun. Detta betyder att Ålands landskapslagstiftning också är förenlig med konventionen till denna del.

I fråga om artikel 8 i konventionen kan det konstateras att informationsmaterial om utlänningars rättigheter och skyldigheter

finns att tillgå t.ex. på utlänningsverket, kommunernas invandrarenheter, arbetskraftsbyråerna, arbetskrafts- och näringscentralerna samt arbetsministeriet och att materialet delas ut bl.a. vid ankomsten till landet.

Artikel 15 ger Finland möjlighet att i samband med deponeringen av ratifikationsinstrumentet meddela att konventionen kommer att gälla kommuner. I fråga om artikel 16 hänvisas det till Ålands speciella status som kräver att det är landskapet som skall fatta beslut om saken. De kommunala frågorna hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga direkta verkningar ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser.

4. Beredningen av propositionen

Under beredningen av propositionen har inrikesministeriet, justitieministeriet, arbetsministeriet, undervisningsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Ålands landskapsstyrelse hörts. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid utrikesministeriet. Förslaget har varit på remiss i justitieministeriet, undervisningsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, utlänningsverket och finansministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Konventionens innehåll

Konventionen består av en inledning och tre delar, av vilka del I är indelad i tre kapitel. Kapitel A behandlar yttrande-, församlings- och föreningsfrihet, kapitel B rådgivande organ som företräder utlänningar och kapitel C rätten att rösta.

Enligt *artikel 1* skall varje part tillämpa bestämmelserna i kapitel A, B och C. I samband med deponeringen av ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrumentet kan en fördragsslutande stat förbehålla sig rätten att låta bli att tillämpa bestämmelserna i antingen kapitel B eller C eller i båda. En part som har förklarat att den kommer att tillämpa endast ett eller två kapitel kan dock senare när som helst under rätta generalsekreteraren om att den samtycker till att tillämpa de bestämmelser som den inte har godtagit i samband med deponeringen av sitt ratifikation-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrument.

Enligt *artikel 2* avser uttrycket "utlänningar" personer som inte är medborgare i staten i fråga och som har laglig hemvist på den statens territorium.

Enligt *artikel 3* åtar sig varje part att tillförsäkra utlänningar rätt till yttrandefrihet och rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster samt till föreningsfrihet, på

samma villkor som dess egna medborgare. Rätten till yttrandefrihet innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan inblandning av offentlig myndighet och oberoende av territoriella gränser. Rätten till föreningsfrihet avser utlänningars rätt att bilda egna lokala föreningar för att ge ömsesidig hjälp, vidmakthålla och uttrycka sin kulturella identitet eller för att försvara sina intressen i samband med frågor som ligger inom de lokala myndigheternas verksamhetsområde, liksom rätt att ansluta sig till vilken förening som helst.

I finsk lagstiftning är yttrandefriheten garanterad i 12 § grundlagen och mötes- och föreningsfriheten i 13 § grundlagen. Föreningsfriheten innebär även facklig föreningsfrihet. Om föreningens egentliga syfte är att påverka politiska angelägenheter, får, enligt 10 § 2 mom. föreningslagen, endast finska medborgare och sådana utlänningar som har sin hemort i Finland vara medlemmar i föreningen. Enligt 35 § 3 mom. får endast personer som har sin hemort i Finland vara medlemmar av styrelsen, om föreningens egentliga syfte är att påverka politiska angelägenheter. Detta betyder att bestämmelserna i artikel 3 om yttrandefrihet, församlings- och föreningsfrihet är förenliga med finsk lag.

Enligt *artikel 4* strävar varje part efter att se till att rimliga ansträngningar görs för att få med utlänningar i offentliga undersökningar, i planeringsprocesser och i andra samrådsprocesser som gäller angelägenheter på lokal nivå.

Enligt *artikel 5* åtar sig varje part att säkerställa att det inte finns några legala eller andra hinder för lokala myndigheter inom vars område det finns ett betydande antal utlänningar att inrätta rådgivande organ eller vidta andra lämpliga arrangemang avsedda att utgöra en förbindelselänk mellan myndigheterna och utlänningarna, att vara ett diskussionsforum och att främja utlänningarnas allmänna integrering i samhället. Parterna åtar sig också att uppmuntra och underlätta inrättandet av dylika rådgivande organ eller vidtagandet av andra lämpliga institutionella arrangemang för att utlänningar skall kunna företrädas i lokala myndigheter i området. Varje part skall säkerställa att företrädare för utlänningar som deltar i de rådgivande organen eller i andra lämpliga arrangemang kan väljas av utlänningar i området eller utses av enskilda invandrarföreningar.

I Finland har åtgärder enligt artiklarna 4 och 5 främst genomförts med stöd av kommunernas egen beslutanderätt. I lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande, vilken trädde i kraft i maj 1999, har man strävat efter att främja uttryckligen de mål som nämns i denna artikel.

Enligt *artikel 6* åtar sig parterna att medge varje utlänning rätt att rösta och att ställa upp i lokala val, under förutsättning att han eller hon uppfyller samma legala krav som gäller för medborgare och dessutom har varit lagligen och stadigvarande bosatt i den berörda staten under de före valet fem föregående åren. En fördragslutande stat kan emellertid förklara att den avser att begränsa tillämpningen av denna bestämmelse till endast rätten att rösta.

I Finland har en utlänning rösträtt i kommunalval om han eller hon senast valdagen fyller 18 år och enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet har ifrågavarande kommun som hemkommun enligt lagen om hemkommun vid utgången av den 51 dagen före valdagen och om han eller hon har haft hemkommun i Finland i två år. Den som har rösträtt är också valbar i kommunalval. Rösträtt i kommunalval på Åland har alla som under de tre åren närmast före valåret utan

avbrott haft sin hemkommun i landskapet. Detta betyder att bestämmelserna i artikel 6 är förenliga med finsk lag.

Artikel 7 föreskriver att varje part kan bestämma, antingen unilateralt eller genom bilateral eller multilateral överenskommelse, att de hemvistkrav som anges i artikel 6 uppfylls genom en kortare hemvistperiod. För Finlands del kan man konstatera att två års bosättning är tillräcklig i det s.k. riket och tre års bosättning i landskapet Åland.

Enligt *artikel 8* strävar parterna efter att säkerställa att information finns tillgänglig för utlänningar om deras rättigheter och skyldigheter vad gäller samhällslivet på det lokala planet. I Finland får man denna information i samband med ankomsten till landet, bl.a. hos polisen och utlänningsverket samt av kommunala invandrarmyndigheter. Information om utlänningars rättigheter och skyldigheter finns också tillgänglig på arbetskraftsbyråerna, arbetskrafts- och näringscentralerna och arbetsministeriet. Myndigheter och medborgarorganisationer har många internetsidor med information om utlänningars ställning och rättigheter; på ett flertal sidor kan man hitta informationen även på många invandrarspråk. Internet finns tillgängligt för alla, t.ex. på biblioteken i Finland.

Artikel 9 innehåller undantagsbestämmelser. Enligt *punkt 1* får de rättigheter som medges utlänningar underkastas ytterligare inskränkningar i den utsträckning som är oundvikligen nödvändigt med hänsyn till situationens krav under krig eller annat allmänt nödläge som hotar nationens existens. I *punkt 2* föreskrivs att eftersom yttrandefriheten medför skyldigheter och ansvar får den underkastas sådana formföreskrifter, villkor, inskränkningar eller straffpåföljder som är angivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till statens säkerhet, den territoriella integriteten eller allmänna säkerheten, förebyggandet av oordning eller brott, skyddet av hälsa eller moral eller av annans goda namn och rykte eller rättigheter, förhindrandet av att förtroliga underrättelser sprids eller upprätthållandet av domstolarnas auktoritet och opartiskhet. Enligt *punkt 3* får församlings- och föreningsfriheten inte underkastas andra inskränkningar än sådana som är angivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, förebyggandet av oordning eller brott, skyddet av hälsa eller

moral eller av annans fri- och rättigheter. Europarådets generalsekreterare skall underrättas om åtgärder som vidtas enligt artikel 9 och generalsekreteraren underrättas sedan de övriga parterna. I *punkt 5* i artikel 9 beskrivs att ingenting i konventionen får tolkas som en begränsning eller inskränkning av någon av de rättigheter som kan vara garanterade i en parts lagar eller i något annat fördrag som den har tillträtt.

Undantagsbestämmelserna i artikel 9.1 bygger på modellen i artikel 15.1 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna i fråga om möjligheterna att begränsa rättigheter och friheter, medan undantagen i punkt 2 följer modellen i artikel 10.2 (yttrandefrihet) i Europakonventionen och undantagen i punkt 3 modellen i artikel 11.2 (föreningsfrihet) i Europakonventionen. I fråga om finsk lag kan man enligt 23 § grundlagen genom lag införa sådana tillfälliga undantag från de grundläggande fri- och rättigheterna (inbegripet de rättigheter som omfattas av den aktuella konventionen) som är nödvändiga om Finland blir utsatt för ett väpnat angrepp, eller om det råder undantagsförhållanden som hotar nationen och som är så allvarliga att de enligt lag kan jämföras med ett sådant angrepp. Dessa undantag skall vara förenliga med Finlands internationella förpliktelser i fråga om de mänskliga rättigheterna.

Enligt *artikel 10* skall varje part underrätta Europarådets generalsekreterare om lagstiftnings- eller andra åtgärder som vidtagits av behöriga myndigheter på dess territorium och som hänför sig till partens åtaganden enligt bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 11 innehåller bestämmelser om undertecknande och deponering av konventionen. Den skall ratificeras, godtas eller godkännas.

Artikel 12 innehåller bestämmelserna om konventionens ikraftträdande. Den träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från den dag då fyra medlemsstater i Europarådet har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av konventionen. I förhållande till en medlemsstat som senare uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av konventionen träder denna i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från dagen för deponeringen av ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet.

Enligt *artikel 13* kan Europarådets ministerkommitté efter ikraftträdandet inbjuda en stat som inte är medlem av Europarådet att ansluta sig till konventionen. I förhållande till en anslutande stat träder konventionen i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från den dag då anslutningsinstrumentet deponerades hos Europarådets generalsekreterare.

Enligt *artikel 14* skall åtaganden som senare görs av parterna enligt artikel 1.2 anses vara en integrerad del av den parts ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning som lämnar underrättelse därom och de skall ha samma verkan från den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter den dag då generalsekreteraren tog emot underrättelsen.

Enligt *artikel 15* skall bestämmelserna i konventionen tillämpas på alla kategorier av lokala myndigheter inom varje parts territorium. En fördragsslutande stat kan emellertid ange de kategorier av lokala och regionala samhällsorgan som den avser att begränsa konventionens tillämpning till eller som den avser att utesluta från dess tillämpningsområde. Denna artikel ger Finland möjlighet att i samband med deponeringen av ratifikationsinstrumentet anmäla att konventionen för Finlands del gäller kommuner.

Artikel 16 föreskriver att en stat vid undertecknandet eller då den deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument kan ange vilket territorium eller vilka territorier som konventionen är tillämplig på. Enligt *punkt 2* i artikeln kan en stat vid vilken som helst senare tidpunkt, genom en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare, utsträcka tillämpningen av konventionen till ett annat territorium som anges i förklaringen. Med avseende på ett sådant territorium träder konventionen i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från den dag då generalsekreteraren tog emot förklaringen.

Enligt *artikel 17* får ingen annan reservation göras med avseende på bestämmelserna i konventionen än den som nämns i artikel 1.1.

Artikel 18 innehåller bestämmelser om uppsägning av konventionen. En part kan när som helst säga upp konventionen genom notifikation till Europarådets generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft den första

dagen i den månad som följer efter utgången av en period om sex månader från den dag då generalsekreteraren tog emot notifikationen.

2. Ikraftträdande

Europarådets konvention om utlänningsars delaktighet i samhällslivet på lokal nivå trädde internationellt i kraft den 1 maj 1997. I förhållande till en medlemsstat som senare uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av konventionen träder denna i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från dagen för deponeringen av ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet.

Eftersom konventionen innehåller bestämmelser som faller inom landskapet Ålands behörighet skall godkännande inhämtas av Ålands lagting i enlighet med 59 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

3. Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § grundlagen krävs riksdagens godkännande bl.a. om ett fördrag innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Vedertagen praxis i grundlagsutskottet utgår från att en fördragsbestämmelse hör till området för lagstiftningen om bestämmelsen strider mot gällande lag, om den gäller en fråga som enligt någon av regeringsformens bestämmelser om

de grundläggande fri- och rättigheterna eller någon annan bestämmelse i grundlagen skall regleras genom lag eller om det är fråga om sådan reglering med konsekvenser för den enskilde individens rättsliga ställning som enligt rådande uppfattning i Finland skall genomföras på lagnivå (GrUU 2/1990).

Vissa konventionsbestämmelser om individens rättsliga ställning, t.ex. artiklarna 3 och 6, har betydelse för behovet av riksdagens godkännande och ikraftträdandeprocessen. De strider inte mot gällande finsk lag men gäller rättigheter som enligt grundlagens bestämmelser om de grundläggande fri- och rättigheterna skall regleras genom lag.

Dessutom kan konventionen betraktas som en överenskommelse om mänskliga rättigheter och därför skall de materiella bestämmelserna om de mänskliga rättigheterna sättas i kraft med en författning på lagnivå.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås

att Riksdagen godkänner den i Strasbourg den 5 februari 1992 inom Europarådet ingångna konventionen om utlänningsars delaktighet i samhällslivet på lokal nivå.

Eftersom konventionen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om ikraftträdande av bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europarådets konvention om utlänningars delaktighet i samhällslivet på lokal nivå

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Strasbourg den 5 februari 1992 inom Europarådet ingångna konventionen om utlänningars delaktighet i samhällslivet på lokal nivå gäller som lag på det sätt som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom en förordning av republikens president.

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom en förordning av republikens president.

Helsingfors den 26 maj 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Tf. utrikesminister
Statsminister *Paavo Lipponen*

(Översättning)

**KONVENTION
OM UTLÄNNINGARS DELAKTIGHET I
SAMHÄLLSLIVET PÅ LOKAL NIVÅ**

Inledning

Signatärstaterna, medlemmar av Europarådet,

som beaktar att Europarådets syfte är att uppnå en fastare enhet mellan sina medlemmar för att skydda och förverkliga de ideal och principer som utgör deras gemensamma arv och för att underlätta deras ekonomiska och sociala utveckling med respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

som på nytt bekräftar sin tro på de mänskliga rättigheternas och de grundläggande friheternas universella och odelbara natur, som grundar sig på alla människors värdighet,

som tar hänsyn till artiklarna 10, 11, 16 och 60 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

som beaktar att utlänningars bosättning på det nationella territoriet nu är ett permanent inslag i europeiska samhällen,

som beaktar att utlänningar i allmänhet har samma skyldigheter som medborgare på lokal nivå,

som är medvetna om att utlänningar aktivt deltar i samhällslivet på lokal nivå och i utvecklingen av lokalsamhällets välbefinnande och som är övertygade om behovet att förbättra deras integrering i lokalsamhället, särskilt genom att öka möjligheterna för dem att delta i angelägenheterna i lokalsamhället,

har kommit överens om följande:

Del I

Artikel 1

1. Varje part skall tillämpa bestämmelserna i kapitel A, B och C.

Varje fördragsslutande stat kan emellertid vid deponering av sitt ratifikations-, godta-

**CONVENTION
SUR LA PARTICIPATION DES
ÉTRANGERS À LA VIE PUBLIQUE AU
NIVEAU LOCAL**

Préambule

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres afin de sauvegarder et de promouvoir les idéaux et les principes qui sont leur patrimoine commun, et de favoriser leur progrès économique et social dans le respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales;

Réaffirmant leur attachement au caractère universel et indivisible des droits de l'homme et des libertés fondamentales fondés sur la dignité de tous les êtres humains;

Vu les articles 10, 11, 16 et 60 de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales;

Considérant que la résidence d'étrangers sur le territoire national est désormais une caractéristique permanente des sociétés européennes;

Considérant que les résidents étrangers sont, au niveau local, généralement soumis aux mêmes devoirs que les citoyens;

Conscients de la participation active des résidents étrangers à la vie et au développement de la prospérité de la collectivité locale, et convaincus de la nécessité d'améliorer leur intégration dans la communauté locale, notamment par l'accroissement des possibilités de participation aux affaires publiques locales,

Sont convenus de ce qui suit:

Partie I

Article 1

1. Chaque Partie applique les dispositions des chapitres A, B et C.

Toutefois, tout Etat contractant peut déclarer, au moment du dépôt de son instrument

gande-, godkännande- eller anslutningsinstrument förklara att den förbehåller sig rätten att inte tillämpa bestämmelserna i a-tingen kapitel B eller C eller i båda.

2. Varje part som har förklarat att den kommer att tillämpa endast ett eller två kapitel kan underrätta generalsekreteraren vid en senare tidpunkt om att den samtycker till att tillämpa bestämmelserna i det eller de kapitel som den inte har godtagit vid deponeringen av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 2

I denna konvention avses med "utlänningar" personer som inte är medborgare i den staten och som har laglig hemvist på dess territorium.

Kapitel A

Yttrande-, församlings- och föreningsfrihet

Artikel 3

Varje part åtar sig att med förbehåll för bestämmelserna i artikel 9 tillförsäkra utlänningar, på samma villkor som dess egna medborgare

a) rätt till yttrandefrihet; denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan inblandning av offentlig myndighet och oberoende av territoriella gränser. Denna artikel hindrar inte en stat att kräva tillstånd för radio-, televisions- eller biografföretag,

b) rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster samt till föreningsfrihet, däri inbegripet rätten att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen. Särskilt rätten till föreningsfrihet innebär rätt för utlänningar att bilda egna lokala föreningar för att ge ömsesidig hjälp, vidmakthålla och uttrycka sin kulturella identitet eller för att försvara sina intressen i samband med frågor som ligger inom de lokala myndigheternas verksamhetsområde, liksom rätt att ansluta sig till vilken förening som helst.

Artikel 4

Varje part skall sträva efter att se till att

de ratifikation, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, qu'il se réserve de ne pas appliquer les dispositions du chapitre B ou du chapitre C, ou des deux chapitres.

2. Chaque Partie qui a déclaré qu'elle appliquera un ou deux chapitres seulement peut, à tout autre moment par la suite, notifier au Secrétaire Général qu'elle accepte d'appliquer les dispositions du ou des chapitres qu'elle n'avait pas acceptés au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

Article 2

Aux fins de la présente Convention, l'expression «Qrésidents étrangers» désigne les personnes qui ne sont pas ressortissants de l'Etat en question et qui résident légalement sur son territoire.

Chapitre A

Liberté d'expression, de réunion et d'association

Article 3

Chaque Partie s'engage, sous réserve des dispositions de l'article 9, à garantir aux résidents étrangers, aux mêmes conditions qu'à ses propres ressortissants:

a) le droit à la liberté d'expression; ce droit comprend la liberté d'opinion et la liberté de recevoir ou de communiquer des informations ou des idées sans ingérence d'autorités publiques et sans considérations de frontière. Le présent article n'empêche pas les Etats de soumettre les entreprises de radiodiffusion, de télévision ou de cinéma à un régime d'autorisation;

b) le droit à la liberté de réunion pacifique et à la liberté d'association, y compris le droit de fonder avec d'autres des syndicats et de s'affilier à des syndicats pour la défense de leurs intérêts. En particulier, le droit à la liberté d'association implique le droit pour les résidents étrangers de créer leurs propres associations locales aux fins d'assistance mutuelle, de conservation et d'expression de leur identité culturelle ou de défense de leurs intérêts par rapport aux questions relevant de la collectivité locale, ainsi que le droit d'adhérer à toute association.

Article 4

Chaque Partie fait en sorte que des efforts

rimliga ansträngningar görs för att få med utlänningar i offentliga undersökningar, i planeringsförfaranden och andra samrådsprocesser vad gäller angelägenheter på lokala nivå.

sérieux soient faits pour associer les résidents étrangers aux enquêtes publiques, aux procédures de planification et aux autres processus de consultation sur les questions locales.

Kapitel B

Rådgivande organ som företräder utlänningar på lokal nivå

Artikel 5

1. Varje part åtar sig, med förbehåll för bestämmelserna i artikel 9, punkt 1

a) att säkerställa att det inte finns några legala eller andra hinder för lokala myndigheter, inom vars område det finns ett betydande antal utlänningar, att inrätta rådgivande organ eller vidta andra lämpliga institutionella arrangemang avsedda

i) att utgöra en förbindelseänk mellan de lokala myndigheterna och sådana utlänningar,

ii) att vara ett forum för diskussion och formulering av utlänningarnas åsikter, önskemål och intressen i frågor som särskilt berör dem vad gäller samhällslivet på lokal nivå, däri inbegripet den berörda lokala myndighetens verksamheter och skyldigheter, och

iii) att främja deras allmänna integrering i samhället,

b) att uppmuntra och underlätta inrättandet av sådana rådgivande organ eller vidtagandet av andra lämpliga institutionella arrangemang för att utlänningar skall kunna företrädas i lokala myndigheter, inom vars område det finns ett betydande antal utlänningar.

2. Varje part skall säkerställa att företrädare för utlänningar, som deltar i de rådgivande organen eller i andra institutionella arrangemang som avses i punkt 1, kan väljas av utlänningar inom den lokala myndighetens område eller utses av enskilda invandrarföreningar.

Kapitel C

Rätt att rösta i lokala val

Artikel 6

1. Varje part åtar sig att, med förbehåll för

Chapitre B

Organismes consultatifs pour représenter les résidents étrangers au niveau local

Article 5

1. Chaque Partie s'engage, sous réserve des dispositions de l'article 9, paragraphe 1:

a) à veiller à ce qu'aucun obstacle juridique ou d'autre nature n'empêche les collectivités locales ayant sur leur territoire un nombre significatif de résidents étrangers de créer des organismes consultatifs ou de prendre d'autres dispositions appropriées sur le plan institutionnel afin:

i) d'assurer la liaison entre elles-mêmes et ces résidents,

ii) d'offrir un forum pour la discussion et la formulation des opinions, des souhaits et des préoccupations des résidents étrangers quant aux questions de la vie politique locale qui les touchent particulièrement, y compris les activités et responsabilités de la collectivité locale concernée, et

iii) de promouvoir leur intégration générale dans la vie de la collectivité;

b) à encourager et faciliter la création de tels organismes consultatifs ou la mise en (uvre d'autres dispositions appropriées sur le plan institutionnel pour la représentation des résidents étrangers par les collectivités locales ayant sur leur territoire un nombre significatif de résidents étrangers.

2. Chaque Partie veille à ce que les représentants des résidents étrangers participant aux organismes consultatifs ou aux autres dispositifs d'ordre institutionnel visés au paragraphe 1 puissent être élus par les résidents étrangers de la collectivité locale ou nommés par les différentes associations de résidents étrangers.

Chapitre C

Droit de vote aux élections locales

Article 6

1. Chaque Partie s'engage, sous réserve

bestämmelserna i artikel 9, punkt 1, medge varje utlänning rätt att rösta och att ställa upp i lokala val, under förutsättning att han eller hon uppfyller samma legala krav som gäller för medborgare och dessutom har varit lagligen och stadigvarande bosatt i den berörda staten under de före valet fem föregående åren.

2. En fördragsslutande stat kan emellertid vid tidpunkten för deponering av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument förklara att den avser att begränsa tillämpningen av punkt 1 till endast rätten att rösta.

Artikel 7

Varje part kan antingen unilateralt eller genom bilateral eller multilateral överenskommelse bestämma att de hemvistkrav som anges i artikel 6 uppfylls genom en kortare hemvistperiod.

Del II

Artikel 8

Varje part skall sträva efter att säkerställa att information finns tillgänglig för utlänningar om deras rättigheter och skyldigheter vad gäller samhällslivet på lokal nivå.

Artikel 9

1. Under krig eller annat allmänt nödläge som hotar nationens existens får de rättigheter som medges utlänningar enligt del I underkastas ytterligare inskränkningar i den utsträckning som är oundgängligen nödvändigt med hänsyn till situationens krav, under förutsättning att sådana inskränkningar inte strider mot partens andra förpliktelser enligt internationell rätt.

2. Eftersom den rätt som erkänns i artikel 3 a medför skyldigheter och ansvar får den underkastas sådana formföreskrifter, villkor, inskränkningar eller straffpåföljder som är angivna i lag och i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till statens säkerhet, den territoriella integriteten eller allmänna säkerheten, förebyggandet av oordning eller brott, skyddet av hälsa eller moral eller av annans goda namn och rykte eller rättigheter, förhindrandet av att förtroliga underättelser sprids eller upprätthållandet av domstolarnas auktoritet och opartiskhet.

3. Den rätt som erkänns i artikel 3 b får

des dispositions de l'article 9, paragraphe 1, à accorder le droit de vote et d'éligibilité aux élections locales à tout résident étranger, pourvu que celui-ci remplisse les mêmes conditions que celles qui s'appliquent aux citoyens et, en outre, ait résidé légalement et habituellement dans l'Etat en question pendant les cinq ans précédant les élections.

2. Un Etat contractant peut cependant déclarer, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, qu'il entend limiter l'application du paragraphe 1 au seul droit de vote.

Article 7

Chaque Partie peut, unilatéralement ou dans le cadre d'accords bilatéraux ou multilatéraux, stipuler que les conditions de résidence spécifiées à l'article 6 sont satisfaites par une période de résidence plus courte.

Partie II

Article 8

Chaque Partie fait en sorte que des informations soient disponibles pour les résidents étrangers en ce qui concerne leurs droits et obligations dans le cadre de la vie publique locale.

Article 9

1. En cas de guerre ou en cas d'autre danger public menaçant la vie de la nation, les droits accordés aux résidents étrangers conformément à la partie I peuvent être soumis à des restrictions supplémentaires, dans la stricte mesure où la situation l'exige et à la condition que ces mesures ne soient pas en contradiction avec les autres obligations de la Partie découlant du droit international.

2. Le droit reconnu par l'article 3.a comportant des devoirs et des responsabilités peut être soumis à certaines formalités, conditions, restrictions ou sanctions prévues par la loi, qui constituent des mesures nécessaires, dans une société démocratique, à la sécurité nationale, à l'intégrité territoriale ou à la sûreté publique, à la défense de l'ordre et à la prévention du crime, à la protection de la santé ou de la morale, à la protection de la réputation ou des droits d'autrui, pour empêcher la divulgation d'informations confidentielles ou pour garantir l'autorité et l'impartialité du pouvoir judiciaire.

3. Le droit reconnu par l'article 3.b ne peut

inte underkastas andra inskränkningar än sådana som är angivna i lag och i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, förebyggandet av oordning eller brott, skyddet av hälsa eller moral eller av annans fri- och rättigheter.

4. Europarådets generalsekreterare skall underrättas om varje åtgärd som vidtas enligt denna artikel och underrättar de övriga parterna. Samma förfarande skall tillämpas när åtgärderna upphävs.

5. Ingenting i denna konvention får tolkas som en begränsning eller inskränkning av någon av de rättigheter som kan vara garanterade i en parts lagar eller i något annat fördrag som den tillträtt.

Artikel 10

Varje part skall underrätta Europarådets generalsekreterare om lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder som vidtagits av behöriga myndigheter på dess territorium och som hänför sig till partens åtaganden enligt bestämmelserna i denna konvention.

Del III

Artikel 11

Denna konvention skall vara öppen för undertecknande av Europarådets medlemsstater. Den skall ratificeras, godtas eller godkännas. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

Artikel 12

1. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från den dag då fyra medlemsstater i Europarådet har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av konventionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 11.

2. I förhållande till en medlemsstat som senare uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av konventionen träder denna i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från dagen för deponeringen av ratifika-

faire l'objet d'autres restrictions que celles qui, prévues par la loi, constituent des mesures nécessaires, dans une société démocratique, à la sécurité nationale, à la sûreté publique, à la défense de l'ordre et à la prévention du crime, à la protection de la santé ou de la morale, ou à la protection des droits et libertés d'autrui.

4. Toute mesure prise en application du présent article doit être notifiée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, qui en informera les autres Parties. Cette même procédure s'applique également lorsque de telles mesures sont abrogées.

5. Aucune des dispositions de la présente Convention ne sera interprétée comme limitant ou portant atteinte aux droits qui pourraient être reconnus conformément aux lois de toute Partie ou à tout autre traité auquel elle est partie.

Article 10

Chaque Partie informe le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe de toute disposition législative ou autre mesure adoptée par les autorités compétentes sur son territoire ayant trait aux engagements qu'elle a souscrits selon les termes de la présente Convention.

Partie III

Article 11

La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 12

1. La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle quatre Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention, conformément aux dispositions de l'article 11.

2. Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'ac-

tions-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet.

Artikel 13

1. Efter denna konventions ikraftträdande kan Europarådets ministerkommitté inbjuda en stat som inte är medlem av Europarådet att ansluta sig till konventionen, genom ett majoritetsbeslut på sätt som föreskrivs i artikel 20 d i Europarådets stadga och genom ett enhälligt beslut av de fördragsslutande staternas representanter som är berättigade att sitta i kommittén.

2. I förhållande till en anslutande stat träder konventionen i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från den dag då anslutningsinstrumentet deponerades hos Europarådets generalsekreterare.

Artikel 14

Åtaganden som senare görs av parterna i konventionen enligt artikel 1, punkt 2 skall anses vara en integrerad del av den parts ratifikation, godkännande, godtagande eller anslutning som lämnar underrättelse därom och skall ha samma verkan från den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter den dag då generalsekreteraren mottog underrättelsen.

Artikel 15

Bestämmelserna i denna konvention skall tillämpas på alla kategorier av lokala myndigheter inom varje parts territorium. Varje fördragsslutande stat kan emellertid vid deponeringen av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande-, eller anslutningsinstrument ange de kategorier av lokala och regionala samhällsorgan till vilka den avser att begränsa konventionens tillämpning eller som den avser att utesluta från dess tillämpningsområde.

Artikel 16

1. En stat kan vid undertecknandet eller då den deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument ange på vilket territorium eller vilka territorier denna konvention skall vara tillämplig.

2. En stat kan vid vilken som helst senare tidpunkt, genom en förklaring ställd till Eu-

ceptation ou d'approbation.

Article 13

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter tout Etat non membre du Conseil à adhérer à la présente Convention par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe, et à l'unanimité des représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité.

2. Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 14

Les engagements souscrits ultérieurement par les Parties à la Convention, conformément à l'article 1, paragraphe 2, seront réputés partie intégrante de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion de la Partie faisant la notification et porteront les mêmes effets dès le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 15

Les dispositions de la présente Convention s'appliquent à toutes les catégories de collectivités locales existant sur le territoire de chaque Partie. Toutefois, chaque Etat contractant peut, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner les catégories de collectivités territoriales auxquelles il entend limiter le champ d'application ou qu'il entend exclure du champ d'application de la Convention.

Article 16

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout Etat peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Se-

roparådets generalsekreterare, utsträcka tillämpningen av denna konvention till ett annat territorium som anges i förklaringen. Med avseende på ett sådant territorium träder konventionen i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från den dag då generalsekreteraren mottog förklaringen.

3. En förklaring som avgetts i enlighet med de båda föregående punkterna kan, med avseende på ett territorium som har angetts i förklaringen, återtas genom en underrättelse ställd till generalsekreteraren. Återtagandet träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om sex månader från den dag då generalsekreteraren mottog underrättelsen.

Artikel 17

Ingen annan reservation får göras med avseende på bestämmelserna i denna konvention än den som nämns i artikel 1, punkt 1.

Artikel 18

1. En part kan när som helst säga upp denna konvention genom notifikation till Europarådets generalsekreterare.

2. Uppsägningen träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om sex månader från den dag då generalsekreteraren mottog notifikationen.

Artikel 19

Europarådets generalsekreterare skall underrätta Europarådets medlemsstater och varje stat som har anslutit sig till denna konvention om

- a) undertecknande,
- b) deponering av ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument,
- c) dag för konventionens ikraftträdande enligt artiklarna 12, 13 och 16,

d) underrättelse enligt artikel 1, punkt 2,

e) underrättelse enligt artikel 9, punkt 4,

f) andra åtgärder, notifikationer eller meddelanden som rör denna konvention.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, under tecknat denna konvention.

crétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 17

Aucune réserve n'est admise aux dispositions de la présente Convention, outre celle mentionnée à l'article 1, paragraphe 1.

Article 18

1. Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 19

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et à tout Etat ayant adhéré à la présente Convention:

- a) toute signature;
- b) le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c) toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à ses articles 12, 13 et 16;

d) toute notification reçue en application des dispositions de l'article 1, paragraphe 2;

e) toute notification reçue en application des dispositions de l'article 9, paragraphe 4;

f) tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Upprättad i Strasbourg den 5 februari 1992 på engelska och franska, vilka båda texter har lika giltighet, i ett enda exemplar, som skall deponeras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall översända bestyrkta kopior till varje medlemsstat i Europarådet och till varje stat som inbjudits att ansluta sig till konventionen.

Fait à Strasbourg, le 5 février 1992, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention.

